

F Ø R Ø Y A SOCIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 33.

Leygardagin 26. oktober 1940.

14. árg.

Alt tað, ið tú vilt . . .

Oll eiga rætt at liva!

Her hjá okkum finst valla maður, ið torir at nokta nokrum henda rætt.

Men taka vit í okkara dagliga lívi stöðu, sum er samsvarandi við henda sjálffylgjuliga rætt — henda av okkum ájattaða rætt?

Nei — tesverri talar lívið ímóti okkum?

Tað ljóðar hart, men satt er tað — í mongum fornum eru vit úti eftir at skerja lívsrættin hjá hvørjum øðrum!

Ið hvussu er, vit megu drepa høvur, tá vit verða spurdir, um vit hava gjørt okkara skyldu fyri at gera lívið liviligt hjá okkara meðmenniskjum.

Hetta er skammiligt — men satt!

Vit kunnu ikki, vit eiga ikki at halda fram við hesum.

Vit eiga at royna at vaska henda skammarblettin av okkum.

Okkara samfelagsskipan eigur at verða broytt, so at hon tryggjar hvørjum einasta íbúgv-ara livilig kor. Og okkara álitismenn á tingi, skundið tykkum at fremja hesa broyting!

So nógv her í samfelag okkara sita við skerdum lívsrætti — tey tola ikki at bíða. Ristið henda verunleika inn í sálina!

Tey, ið orka, tey, ið ráðini hava — tey megu hjálpa teim orkuleysu, lata av sínum til tey treingjandi. Hetta er eitt kristiligt krav — hetta er okkara menniskjaliga skylda.

Eru vit samd í hesum, megu vit heimila samfelaginum at skipa so fyr við lóg, at hvør letur eftir forimuni frá sær til at tryggja øllum á landi okkara góð og menniskjalig kor.

Hann, ið eigur hesa ásannan

í sál síni, kann tí ikki ívna høvur ímóti at rinda ríkliga til samfelagið av sínum yvirskoti. Hann kann ikki við einum lögtingsmanni siga um mannin, ið møguliga í ár vil koma at hava millum hálva og eina millión í reinvinnu:

»Tað er synd at taka 50 pct. í skatt frá honum — hann hevur so einki eftir.«

Í hesum tíðum vinna mong túsundir av krónum, har tey áður bert vunnu krónur, meðan onnur sita við dýrtíðini við lítlum og ongum — líðandi neyð.

Henda ójavna má samfelagið bota við einum munandi skatti á tær stóru inntøkurnar.

Hann, ið ikki vil hetta, hevur eitt kalt hjarta. Honum trýtur kristindómsins aðalmerki: »alt tað, ið tú vilt, at menniskjur skulu unna tær, mást tú unna teimum.«

Aðru feroð

var Th. Petersen nú ein dagin í ferð við at seta bein fyri javnaðarmenn, tá teir royndu at bota um kor fiskimansins.

Sum flestum fiskimonnum kunnugt, var tað harra lögtingsmaður Th. Petersen, sum í apríl mánað seinast fekk útsendingarnar fyri Suðuroyar fiskimannafelag at undirskriva ein sáttmála og fara aftur til Suðuroyar í tí treysti, at nú var alt greitt, og nú kundu skipini sigla. Men aftaná vísti tað seg, at sáttmálin einki virði hevði ulla at koyra undir ketilin, tí reidararnir høvdu ongatíð ætlað at undirskriva tann sáttmálan, sum Thorstein Petersen hevði

biðið Suðuroyar fiskimenn skrivað undir.

Men Thorstein Petersen heldur ikki, at hann harvið hevur hevur straffað okkara fiskimenn nokk. Nei, aftur nú ein dagin royndi hann at spenna bein fyri javnaðarmenn á lögtingi, tá ið vit royndu at rætta aftur tann feilin, sum gjørdur varð í vár.

Av tí at orðið »driver« av lögtinginum varð sett inn í punkt 3 í kontraktini, hava fiskimenn nú vunnið sak fyri dómstólinum um hetta punktið. Men tíverri ansaði nevndin í vár ikki eftir at seta orðið »driver« eisini í petti 2. Fyri at fáa henda feilin rættaðan, hava fiskimenn vent sær til tingið, og okkara maður í nevndini, sum hevði málið til viðgerðar, framsetti uppskot um at rætta feilin aftur; men av tí at ov fáir greiddu atkvøðu fyri við aðru viðgerð, fall okkara uppskot.

Undirritaði segði sum tingformaður tá, at málið fer til 3. viðgerð, fyri at vit kunna framseta broytingaruppskot, ið gongur út uppá tað, at lögtingið skal rinda fiskimonnum tann pening, sum teir annars lapa vegna tess, at orðið »driver« varð útgloymt í øðrum petti í kontraktini.

Tá reistist Thorstein Petersen upp og framsetti uppskot um, at málið skuldi avgerðast beinan vegin. Men tá tóku sambandsmenn og sjálfstýrismenn undir við javnaðarmonnum, og soleiðis slapp málið til 3. viðgerð, og framseta broytingaruppskot, ið vónandi verður viðtikið, soleiðis at fiskimenn fáa tær krónur, ið teir ærliga hava forskýlt fyri alt teirra stríð og strev og fyri at váða lívið. J. H. Danbjørg.